

כל כתבי פרק ששה עשר שבת

קוח.

עין משפט נר מצוה

ל א מיי פ"ט מהלכות
מחנות עינים הלכה י'
סמג עשין קסב טור שרי"ע
י"ד סימן רנב סעף א ב:
לא ב מיי פ"ל מהלכות
שבת הלכה ז סמג
עשין ז טו"ש"ע א"ח"ט ס'
רנ"ג:
לב ג מיי פ"ז מהלכות
מ"ע הלכה ח סמג
עשין קסב טו"ש"ע י"ד סימן
רנב סעף ד:
לד ד מיי פ"ב מהלכות
שבת הלכה ז סמג לאין
ס' טו"ש"ע א"ח"ט סימן שג
סעף י'
לה ה מיי פ"ל ס' הלכה ט
סמג עשין ז טו"ש"ע
א"ח"ט סימן רלא סעף א:

לעזי רש"י

פולטר"א [פילטרי"ש].
לכד.

מוסף רש"י

נחלה בלי מצרים. כמה
שנאמר (בראשית מח) ופילת
ימיה וקדמה וגו'. לא נאכריהם
שנאמר (שם יג) הארץ אשר
אתה יורשה ועבד עמך את
שבת, שנאמר (שם לג) ואת
את פני העיר, שקבע תחומין
עם דמיוני ממה כן פי' ר'
שמשון (שיעור נח יד).

מוסף תוספות

א. מבערין את הכל מלפני
השבת. מוס' הרא"ש.
ב. אבל מוון ג' סעודות אין
משיירים משום דחמץ
אסור מד' שעות ולמעלה.
מוס' הרא"ש. ג. (ד) אף אם
יחלוק סעודה אחת לשתי
סעודות. מוס' הרא"ש.

במנחה מצילין מוון ג' סעודות אחת. מכלן משמע דומן אכילה
שלישית בשבת היא מן המנחה ולמעלה ללא כחוס
שמחלקין סעודת שחרית ומזכרין צינתים ומיהו מהא דאמרין
בפסחים ז"כ"ק (דף י"ג.) י"ד שחל להיות בשבת^א משייר מוון שמי
סעודות^ב אין רחיה מדאין משיירין

מוון ג' סעודות שאין לעשות ב'
סעודות שחרית דהא כיון שאוכל הכל
שחרית^ג חשיב כסעודה אחת ועוד
אומר ר"י שיש כאלן איסור זכרה
שאניה זכרה כדאי' זכ' זל לו (יומא
דף ע.) גבי ובעשור שבחומש הפקודים
דקאמר וימיני ס"ת אחריתא ונקיף אי"ר
שמעון בן לקיש מפני זכרה שאניה
זכרה: **מבכר בפונדיון בו'.**
היינו כר' יוחנן בן זבדוק דחשיב
ככר בפונדיון מד' שאין צלע שמי
סעודות דעירוב ופליג התם (עירובין
דף ע"ב:) ארבי מאיר ורבי יהודה
שאומרין התם שיעור אחר:

והא דתנן אין פוחתין בו' נימא
רבנן היא ולא רבי חידקא.
אומר ר"י דאין לפרש שבת נותנין לו
מוון ג' סעודות דהיינו כשכא שם
זע"ש לעת האוכל דמסתמא ישבות
שם שאין רגילות כל כך ללכת ערב
שבת ובשציל שבת נותנים לו סעודה
אחת יותר ממנה שנותנין לו בשאר
ימים דא"כ היכי ניחא לרבנן והלא מן
הכל אין לו כי אס' ד' סעודות אחת
שהצ"ל עמו דמלויין צדיה ושלישה
שנתנו לו וכשיאכל אחת זעבר שבת
לא ישארו צידו רק ג' סעודות ואותן
יאכל בשבת וא"כ תיקשי נמי לרבנן
וכי אזיל ריקן אזיל כפרין בסמוך
ומיהו איכא למימר דבסמוך לרבנן
נמי פריך אכל קשה דכי משני
דמלויין ליה סעודה צדיה לא תיק'
כלום לר' חידקא דאין לו לשבת כ"א
שלו סעודות ולר' חידקא צריך ד'
ונראה לר"י דכשצ"ל זע"ש לעת
האוכל נותנין לו מוון ז' סעודות כמו
בשאר ימים ואס' זל לשבות שם
מוסיפין לו עוד ג' סעודות וקאמר
לימא רבנן היא ולא רבי חידקא
דלרבנן ימחא שם צידו ה' סעודות
בתחילת שבת ואותה שהצ"ל עמו
יאכל זע"ש ומאותה ה' סעודות יאכל
ג' בשבת ואחת צמולאי שבת ואחת
יוליך עמו אלל לרבי חידקא כשיאכל
ד' בשבת ואחת להוליך עמו למחר
א"כ מה יאכל צמולאי שבת וליכא
למימר דאמרין ליה מה דהוה לך
למיכל באפוקי שבתא אכול בשבתא
כדאמרין לעיל דהתם אמרין ליה
כדי שלא יהא ניזון מן האדקה אכל

לעולם מצילין מוון ג' סעודות. מללא אמר ארבע לית ליה דרבי
חידקא: **מכלל דפנה קמא שלש סעודות סבירא ליה.** דזהאי לא
איפליגו אלל דת"ק סבר מה שעבר כבר לא יציל ולרבי יוסי יציל:
סמחוי. קערה גדולה היא וגופין זה גבאים מאכל מצעלי צמים
ומחלקין לעניים ז' סעודות ליום

מיום ליום: לא יעול כיון דיש לו
נמלא גזל לעניים: **קופה.** מעות הן
לפרנס עניים בני טובים דזיל להו
מילתא דתמחוי ומתחלקין מע"ש
לע"ש: **י"ד סעודות לא יעול מן**
הקופה. שהרי יכול להמתין לע"ש
ההוא אכל כשיש לו מוון י"ב יעול
שהרי לא מחלק עוד עד שיגיע ע"ש
והרי לשבעה ימי שבת ריכין י"ד
סעודות: **אכלה בשבת.** שהרי
תאכלנה סמוך לערב ולא תצטרך
לאכול זלילה. ואף על גב דאמרין
לקמן לעולם יסדר אדם שלחנו
צמולאי שבת ה"מ למאן דלפטר ליה:
בשעניסא מוסבין ליה. בתמיה:
אלא הא מני ר' עקיבא היא. ולענין
סעודת שבת צמולאי דלפטר ליה איכא
למימר כרבנן ואיכא למימר כרבי
חידקא ומיהו האי דלריך לזכרות
יעשה שבתו חול ולא יעיל על אחרים
כבוד שבתו: **אין פוחתין לעני**
העובד ממקום למקום. שאינו לן
זלילה אללס: **מכרה.** הלוקח
צפונדיין כשהשער ד' שאין צלע
והפונדיון אחד מיי"ב צדינר דהוא
אחד ממ"ח צלע ושיערו לו חכמים
ככר זו לשתי סעודות היום והלילה:
לן נותנין לו פרנסת ליה. לקמן
מפרש מאי היא שהרי סעודה של
לילה ככלל ככר היא וככר זו משערינן
זעירובין (דף ע"ב:) למוון שתי סעודות
לעירובי שבתו: **ואס שבת.** אללס
שבת: **מוון פרנסת ליה.** הא קבל
ליה סעודת הלילה: **זי סדיא.** לצדין
פולטר"א להניח תחת מלאשותיו:
שז אינו מדיחין. דאין הדסה זו
אלל לחול: **הצלו של משיה.** כדאמרין
בפסחות (דף ק"ב:) דור שכן דוד
זל צו קטיגוריא צמלמדי חכמים
שנאמר ועוד זה עשייה וגו' (י"ג.) חבלי
לשון חבלי יולדה (הושע י'): **זלי מארים.**
כלומר אין לה קץ: **או ספענג.**
צמר וקראת לשבת עונג כמי"ב:
נחלת

את אליה הנביא לפני בוא יום וגו'
מדינה של גיהנם כתיב הכא יום וכתבי
התם^ג יום עברה היום ההוא ממלחמת גוג
ומגוג כתיב הכא יום וכתבי התם
^דביום בא גוג א"ר יוחנן משום רבי יוסי כל
המענג את השבת נותנין לו נחלה
בלי מצרים שנאמר^ה או התענג על ה'
והרכבתך על במתי ארץ והאכלתך

הכל כבר הוא ניזון ולהכי נוטל כל זכור
ומשני דאיכא סעודה צדיה המתוך היה
סבור שהיה פשוט למקשה שהסעודה
שיוליך עמו עס אחרות זע"ש אין
נותנין לו באתה עד שילך לפי שאינו
הולך מיד עד אחר שבת ולכן היה
סבור שהמקשה לא היה יודע שהצ"ל
סעודה עמו ואין לו בתחלת השבת
אלל ד' להכי משני ליה דאיכא סעודה
המקשה משני דפשיטא ליה דאיכא
סעודה צדיה אף קשה ליה כיון דמתרש
דאיכל לכולהו וכי אזיל צדיקן
אזיל שכמו שהצ"ל עמו בלאו כן
ישאנה עמו בלאו מכלן ומשני דמלויין
ליה כו':

דמלויין סעודה בהדיא. וא"ת א"כ
אמאי נותנים לו ז' סעודות כיון שמצ"ל
אחת עמו יתנו לו אחת ויאכל אחת
והאחת יוליך עמו וי"ל דאין מחלקין
תמחוי זלילה אלל ציוס צומן הסעודה
ולכן נותנין לו שנים שיאכל אחת מיד
ואחת זלילה צמקוס שיהיה ואחת
להוליך עמו למחר: **א"פ** שאין קבע
אשתיה. מכאן יש ללמוד זלילה כשרוה
להתענות למחר לאחר אכילה אע"פ
שאינו יכול לאכול אס' לא התנה לפי
שמסתמא כשצריך סילק דעתו מלאכול
מלשמות ודאי לא סילק דעתו כדאמר
הכל דאין קבע לשמיה והיכא דלא
שכיח יין אע"ג דסילק דעתו מן היין
מ"מ ממיס לא סילק דעתו ומיהו
אומר ר"י דשמתא דוקא צימיהם שהיו
קוצעין זמנן לשמיה אחר אכילה אמרו
דאין קבע לשמיה אכל לדידן לא וריב"ז
פירש צמסכת תענית (דף י"ג.) שאף
לאחר שישן מותר לשמות על פי
הירושלמי ואין ר"י רואה להקל כל כך
כיון שלא נזכר צדיה זע"ש שלנו [עין
תוספות תענית י"ב: ד"ה ניס]: